

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, netto

Vastuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maataloudessa eletään voimakasta rakennemuutoksen aikaa. Tilamäärä on vähentynyt yhteistoiminta-alueella kuluneen viiden vuoden aikana keskimäärin 85 tilalla / vuosi. Tilamäärän nopeasta vähentymisestä huolimatta tuotannon taso on säilynyt lähes ennallaan. Maatalous- ja puutarhayritysten kannattavuus on sitä vastoin ollut viime vuodet heikko. Osa viljelijöistä vastaa kiristyneisiin taloudellisiin edellytyksiin laajentamalla voimakkaasti tuotantoa. Osa jättää toimialan. Osalla tiloista puolestaan monipuolistetaan yritystoimintaa tai mennään palkkatyöhön tilan ulkopuolelle. Haasteelliset ajat ovat näkyneet myös viljelijöiden jaksamisongelmina.

Tilamäärämuutosta merkittävämpää maaseudun elinvoimaisuudelle on kuitenkin tuotantorakenteen alueellinen muutos. Tuotanto näyttää selvästi keskittyvän niille alueille, joilla asianomaista tuotantoa on jo ennestään runsaasti. Kaikkein selvintä tuotannon siirtyminen on maidontuotannossa. Paitsi alueittain tuotanto on keskittynyt myös tilojen välillä siten, että suurimpien tilojen osuus tuotannosta on kasvanut. Tilanne näyttää lähivuosina myös säilyvän samanlaisena sekä tilamäärän vähenemisen että tuotannon keskittymisen osalta. Tähän viittaavat alueiden väliset erot investointi- ja sukupolvenvaihdosaktiivisuudessa samoin kuin erot luopumisalttiudessa ja -tavoissa.

Työvoiman tarve tulee maaseudulla kasvamaan edelleen. Työvoiman lisätarve kohdistuu maatalouselinkeinon kahtaalta; eläköitymisen kautta työvoimaa poistuu niin yrittäjistä kuin palkkatyövoiman kautta ja toisaalta tilakoon kasvu lisää ulkopuolisen työvoiman tarvetta. Lisäksi metsäteollisuuden jo tehdyt ja tulevat investoinnit ovat kasvattamassa työvoimatarvetta merkittävästi puunkorjuuseen liittyviin työtehtäviin.

Jotta Pohjois-Savon maakunnan vahvoilla tuotantosuunnilla, (maito, naudanliha, marja) saadaan tuotantovolyymit säilytettyä nykytasolla, tarvitaan aktivointitoimenpiteitä maatilojen investointeihin ja omistajanvaihdoksiin sekä neuvontaa ja ohjausta tuotantoresurssien tehokkaaseen käyttöön. Tarvitaan myös toimenpiteitä, millä parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta metsäteollisuuden puuhuoltoon ja tilakoonsa kasvattavien maatilojen tarpeisiin.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen viranomaistehtävissä. Maatilataustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita, sekä kehittämistukiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa, sekä erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulauslautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliittikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013 -pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 13 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa. Suunnitelmakaudella 2020 – 2022 on eläköitymässä kaksi viranhaltijaa.

Tavoitteet 2020–2022 ja toimenpiteet 2020

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2020–2022</i>	<i>Toimenpiteet 2020</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<i>Kehitetään aktiivisesti maatilataustaista yritystoimintaa ja toimintaympäristöä</i>	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin	Kehittämistoimenpiteet	Osallistutaan maatalayritysten investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.
<i>Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen ja kehittäminen</i>	Viranomaistehtävien lisäksi annetaan maaseudun yritys- ja kehittämisspalveluja	Viranomaistehtävien ja kehittämistehtävien osuudet työajasta	Viranomaistehtävät 80 % kehittämistehtävät 20 %
<i>Palveluiden hallittu kustannuskehitys / tehostaminen</i>	Yhteistyön tiivistäminen sidosrymien kanssa kehittämällä asiakaskeskeisiä palvelupolkuja	Edellisen vuoden toimintamenot	Toimintamenot edellisen vuoden tasolla Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosrymät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1 789	1 789	1749	1700	1650
Maksetut maataloustuet, M€	59	65	63	63	63
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatilaa / htv	172	174	180	180	180
- €/aktiivimaatila	324	338	338	338	338
- €/peruslohko	14,66	15,16	15,06	14,64	14,22
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	94,19	107,87	110,15	110,15	110,15
- €/maaseutualueen asukas	2,28	3,00	2,60	2,49	2,48

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Tuloslaskelma

11 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

181 MAASEUTUHALLINTO

	TP2018	TA2019	MB2019	TA2020	m%
* Myyntituotot (ulk)	667 368	713 477	713 477	693 989	-3
* Vuokratuotot (ulk)	1 944	2 000	2 000	2 000	0
** TOIMINTATUOTOT	669 312	715 477	715 477	695 989	-3
* Henkilöstökulut	-611 907	-631 854	-631 854	-614 370	-3
* Muiden palv. ostot (ulk)	-29 174	-53 998	-53 998	-52 246	-3
* Aineet, tavarat ja tarv (ulk)	-5 514	-9 498	-9 498	-9 500	0
* Muut kulut	-77 925	-80 000	-80 000	-78 000	-2
** TOIMINTAKULUT	-724 520	-775 350	-775 350	-754 116	-3
*** TOIMINTAKATE	-55 209	-59 873	-59 873	-58 127	-3
* Palvelujen ostot (sis)	-37 994	-40 200	-40 200	-40 361	0
*** SISÄISET KULUT yhteensä	-37 994	-40 200	-40 200	-40 361	0
**** KAIKKI YHTEENSÄ	-93 203	-100 073	-100 073	-98 488	-2

TOIMINTAKULUT KUSTANNUSPAIKOITTAIN TALOUSSUUNNITELMAKAUDELLE

	TP 2018	Ks 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Maas. viranom. palvelut	594 496	605 424	590 748	574 600	557 700
Kehittäminen	164 289	192 982	192 655	187 255	181 747
Muut palvelut	21 758	18 147	11 073	11 073	11 073

KUNTAOSUUDET 2020

	Viranomais- palvelut	Kehittäminen	Muut	Yhteensä
KAAVI	-25397	-7952	-5331	-38680
KUOPIO	-274390	-85545		-359935
LEPPÄVIRTA	-56639			-56639
RAUTALAMPI	-36105	-11342	-2774	-50221
RAUTAVAARA	-12978	-3026		-16004
SIILINJÄRVI	-61391	-36129	-968	-98488
SUONENJOKI	-38098	-16270		-54368
TERVO	-14918	-4836		-19754
TUUSNIEMI	-28139	-8658		-36797
VARKAUS	-12492	-7667		-20159
VESANTO	-31202	-8230		-39431

TA-TILASTO 2020

<i>Kunnan nimi</i>	Tilojen lkm	Kasvulohko- jen lkm	Kokonaispinta- ala, ha	Maksettu tuki € vuonna 2018	Tukihakemusten lkm	Asukas- luku
KAAVI	72	1 925	2 521	2 032 628	411	2 990
KUOPIO	755	17 753	34 355	30 499 701	4 038	*27 668
LEPPÄVIRTA	206	4 116	5 594	3 999 138	823	9 650
RAUTALAMPI	108	2 270	4 404	3 655 843	613	3 196
RAUTAVAARA	42	809	1 540	1 335 533	223	1 651
SIILINJÄRVI	154	3 748	8 488	7 477 967	749	21 674
SUONENJOKI	126	2 737	4 446	3 128 920	560	7 145
TERVO	49	848	1 630	1 322 460	271	1 567
TUUSNIEMI	93	2 030	3 124	2 172 757	412	2 551
VARKAUS	48	862	1 188	772 797	158	*3 916
VESANTO	96	2 133	3 481	2 656 227	519	2 058
	1 749	39 231	70 771	59 020 983	8 777	74 416

*) maaseutualue